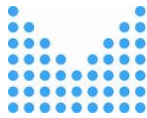

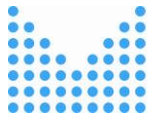
Metodický pokyn k elektronickým podpisům a pečetím pro veřejnoprávní původce

Stručné shrnutí pravidel	2
Co je to elektronický podpis a k čemu slouží	4
Právní účinky elektronických podpisů	5
Jaké nástroje pro vytvoření kvalifikovaného elektronického podpisu lze využít?	5
Používání kvalifikovaného elektronického podpisu	6
Správní rozhodnutí	7
Výzva k odstranění vad	7
Autorizovaná konverze dokumentů	7
Podepisování dokumentu podle obecné právní úpravy	8
Co je to elektronická pečeť a k čemu slouží	8
Právní účinky elektronické pečeti	10
Jaké nástroje pro vytvoření kvalifikované elektronické pečeti lze využít?	10
Používání kvalifikované elektronické pečeti	11
Potvrzení přijetí dokumentu	13
Doručování dokumentu určeného zaměstnavateli zaměstnancem	14
Transakční protokol	14
Autorizovaná konverze dokumentů	14
Výstup z informačního systému veřejné správy	15
Pečetění dokumentu podle obecné právní úpravy	15

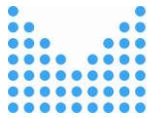
Stručné shrnutí pravidel

- **Veřejná správa má el. podepisovat či pečetit formalizované dokumenty, které jsou výsledkem právního jednání vůči třetím osobám. Typicky půjde o rozhodnutí, osvědčení, sdělení, veřejnoprávní smlouvy atd. V závislosti na povaze právního jednání obsaženého v dokumentu, zvolit buď kvalifikovaný elektronický podpis, nebo kvalifikovanou elektronickou pečeť.**
- **Pokud je dokument, kterým se právně jedná, vytvořen a odsouhlasen fyzickou (úřední) osobou, pak se zpravidla podepisuje kvalifikovaným elektronickým podpisem, např.:**
 - **správní rozhodnutí,**
 - **výzva k odstranění vad,**
 - **veřejnoprávní smlouva.**
- **Pokud je dokument, kterým se právně jedná, výsledkem automatizovaného zpracování, zpravidla se zapečetí kvalifikovanou elektronickou pečeti, např.:**
 - **výpisy z informačních systémů veřejné správy v elektronické podobě (výstupy) - výstupy z informačních systémů podle zákona č. 365/2000 Sb. o informačních systémech veřejné správy.**
 - **„doručenky“ z elektronické podatelny potvrzující přijetí podání,**
 - **konverzní doložky v případě autorizované konverze, byla-li konverze provedena automatizovaně**
- **Pokud je dokument podepsán kvalifikovaným elektronickým podpisem, není třeba dále dokument zapečetit kvalifikovanou elektronickou pečeti.**
- **K dokumentu, který byl podepsán kvalifikovaným elektronickým podpisem či zapečetěn kvalifikovanou elektronickou pečeti podle zákona 297/2016 Sb., se musí přidat rovněž kvalifikované elektronické časové razítko.**

Veřejná správa právně jedná vůči třetím osobám

Co je to elektronický podpis a k čemu slouží

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále jen „nařízení eIDAS“) definuje, co je elektronický podpis, co je elektronická pečeť, co je elektronické časové razítko a jaké jsou právní účinky jejich kvalifikovaných verzí napříč státy EU. Dále také např. zavádí služby ověřování platnosti kvalifikovaných elektronických podpisů/pečetí či službu elektronického doporučeného doručování.

Elektronický podpis podle nařízení eIDAS slouží k projevu vůle (souhlasu) podepisující osoby s dokumentem – čili obdobně jako v „listinném světě“. Stejně jako podpis na listinném dokumentu, je elektronický podpis vyhrazen pouze fyzickým osobám.

Podrobnosti používání elektronického podpisu v České republice pak stanovuje zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce (dále jen „zákon č. 297/2016 Sb.“). Tento zákon stanovuje v § 5 až § 7, jakým druhem elektronického podpisu se podepisují dokumenty, kterými se právně jedná.

Právní předpisy rozlišují několik druhů elektronických podpisů. Jedná se o:

1. kvalifikovaný elektronický podpis, založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis a vytvořený pomocí hardwarového prostředku (musí být vytvořen pomocí kvalifikovaného [bezpečného] prostředku, který prošel povinně certifikací);
2. zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis,
3. zaručený elektronický podpis,
4. a tzv. „prostý“ elektronický podpis.

Druhy elektronických podpisů se od sebe výrazně odlišují svými vlastnostmi. Na pomyslném vrcholu pyramidy stojí „kvalifikovaný elektronický podpis“, a to v souvislosti s jeho povinným uznáváním v členských státech Evropské unie. **Od ostatních druhů se liší tím, že má podle čl. 25 nařízení eIDAS stejné právní účinky jako vlastnoruční podpis a to ve všech státech EU.** Kvalifikovaný elektronický podpis proto musí vždy splňovat následující zásadní požadavky:

1. je jednoznačně spojen s podepisující osobou – jednoznačné spojení zajistí kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis,
2. umožňuje identifikaci podepisující osoby (alespoň jméno a příjmení podepisující osoby),

3. je vytvořen pomocí dat pro vytváření elektronických podpisů, která může podepisující osoba s vysokou úrovní důvěry použít k vytváření elektronického podpisu pod svou kontrolou – zajištěno díky použití tzv. kvalifikovaného prostředku pro vytváření elektronických podpisů,
4. je k datům, ke kterým se vztahuje, připojen takovým způsobem, že je možné zjistit jakoukoliv následnou změnu dat – použití vhodných kryptografických algoritmů a dalších standardů.

Právní účinky elektronických podpisů

Právní účinky elektronických podpisů stanoví nařízení eIDAS v článku 25. Podle nařízení eIDAS dále nesmějí být elektronickému podpisu upírány právní účinky a nesmí být odmítán jako důkaz v soudním a správním řízení pouze proto, že má elektronickou podobu, nebo že nesplňuje požadavky na kvalifikované elektronické podpisy. **Kvalifikovaný elektronický podpis má právní účinek rovnocenný vlastnoručnímu podpisu, a to v celé EU.**

Kvalifikovaný elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu vydaném v jednom členském státě se povinně uznává jako kvalifikovaný elektronický podpis ve všech ostatních členských státech.

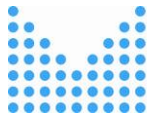
Jaké nástroje pro vytvoření kvalifikovaného elektronického podpisu lze využít?

Z pohledu využití lze rozdělit prostředky pro vytváření kvalifikovaných elektronických podpisů na tři základní kategorie podle účelu užití:

- a) certifikovaná čipová karta nebo token,
- b) certifikované HSM moduly (Hardware security module - externí hardwarové zařízení),
- c) služba „vzdáleného“ podepisování prostřednictvím zvoleného poskytovatele.

Kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis je vydáván výhradně fyzickým osobám; nemůže být vydán právnické osobě. Prostředky pro vytváření kvalifikovaných elektronických podpisů proto mohou být využívány fyzickou osobou, která buď jedná sama za sebe či za jinou fyzickou či právnickou osobu.

Seznam certifikovaných čipových karet a USB tokenů, které vydávají kvalifikovaní poskytovatelé v ČR svým klientům, jsou uvedeny zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/seznam->

[vydavanych-kvalifikovanych-prostredku-pro-vytvareni-elektronickych-podpisu-v-ceske-republice.aspx](https://ec.europa.eu/futurium/en/content/compilation-member-states-notification-sscds-and-qscds). Unijní seznam kvalifikovaných prostředků pro vytváření elektronických podpisů a kvalifikovaných prostředků pro vytváření elektronických pečetí je dostupný na adrese: <https://ec.europa.eu/futurium/en/content/compilation-member-states-notification-sscds-and-qscds>.

Používání kvalifikovaného elektronického podpisu

Z výše uvedených informací plyne, že **cílem použití kvalifikovaného elektronického podpisu je potvrzení vůle (souhlasu) fyzické osoby s elektronickým dokumentem**, přičemž tato osoba může jednat sama za sebe, či za jinou fyzickou či právnickou osobu (tj. např. jednatele společnosti oprávněného jednat za danou společnost). Obdobně jako v „listinném světě“, by se měla podepisující osoba seznámit s obsahem dokumentu předtím, než jej elektronicky podepíše.

„Vyšší“ typy elektronických podpisů (zaručený elektronický podpis, zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis a kvalifikovaný elektronický podpis) zajišťují rovněž integritu podepsaných dat, respektive je možné zjistit případnou změnu dokumentu po jeho podpisu.

Kvalifikovaný elektronický podpis má právní účinek rovnocenný vlastnoručnímu podpisu.

K podepisování elektronickým podpisem lze použít pouze kvalifikovaný elektronický podpis, podepisuje-li elektronický dokument, kterým právně jedná „veřejnoprávní podepisující (stát, územní samosprávný celek, právnická osoba zřízená zákonem nebo právnická osoba zřízená nebo založená státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem), nebo jiná osoba při výkonu své působnosti. Tzn. pokud „veřejná správa“ podepisuje dokument, kterým právně jedná, má k tomu na základě § 5 zákona č. 297/2016 Sb. použít kvalifikovaný elektronický podpis. K dokumentu, který byl podepsán kvalifikovaným elektronickým podpisem, by měla „veřejná správa“ na základě § 11 zákona č. 297/2016 Sb. připojit rovněž kvalifikované elektronické časové razítko.

Příkladem, kdy by elektronický dokument měl být podepsán kvalifikovaným elektronickým podpisem, je například správní rozhodnutí podle § 67 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Pokud je dokument podepsán kvalifikovaným elektronickým podpisem, není třeba jej dále opatřit kvalifikovanou elektronickou pečetí.

Příklady použití elektronických podpisů

Správní rozhodnutí

Povinnou náležitostí rozhodnutí vydaného podle § 67 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, má být rovněž podpis oprávněné úřední osoby. Pokud je toto správní rozhodnutí vyhotovováno v elektronické podobě, k jeho podpisu má být právě použit kvalifikovaný elektronický podpis oprávněné úřední osoby.

V souladu s povinností „veřejné správy“ připojit k podepsanému dokumentu (či opečetěnému dokumentu) kvalifikované elektronické časové razítko podle § 11 zákona č. 297/2016 Sb., má být rozhodnutí opatřeno rovněž kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.

Výzva k odstranění vad

Kvalifikovaným elektronickým podpisem může být podepsaná výzva k odstranění vad žádosti podle § 45 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

V souladu s povinností „veřejné správy“ připojit k podepsanému dokumentu (či opečetěnému dokumentu) kvalifikované elektronické časové razítko podle § 11 zákona č. 297/2016 Sb., má být rozhodnutí opatřeno rovněž kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.

Autorizovaná konverze dokumentů

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, uvádí v ustanovení § 25 jakou součástí doložky autorizované konverze dokumentů kvalifikovaný elektronický podpis (fyzické) osoby, která konverzi provedla.

Podpisování dokumentu podle obecné právní úpravy

Elektronický podpis je možné použít v dalších případech, stanovených zákonem č. 297/2016 Sb.:

§ 5

K podepisování elektronickým podpisem lze použít pouze kvalifikovaný elektronický podpis, podepisuje-li elektronický dokument, kterým právně jedná,

- a) *stát, územní samosprávný celek, právnická osoba zřízená zákonem nebo právnická osoba zřízená nebo založená státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem (dále jen „veřejnoprávní podepisující“), nebo*
- b) *osoba neuvedená v písmenu a) při výkonu své působnosti.*

§ 6

(1) K podepisování elektronickým podpisem lze použít pouze uznávaný elektronický podpis, podepisuje-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná vůči veřejnoprávnímu podepisujícímu nebo jiné osobě v souvislosti s výkonem jejich působnosti.

(2) Uznávaným elektronickým podpisem se rozumí zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis nebo kvalifikovaný elektronický podpis.

§ 7

K podepisování elektronickým podpisem lze použít zaručený elektronický podpis, uznávaný elektronický podpis, případně jiný typ elektronického podpisu, podepisuje-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná jiným způsobem než způsobem uvedeným v § 5 nebo § 6 odst. 1.

Co je to elektronická pečeť a k čemu slouží

Nařízení eIDAS zavádí do evropského práva několik významných novinek. Jednou z těchto novinek je i elektronická pečeť. Ve své podstatě jde o **data v elektronické podobě, připojená k jiným datům v elektronické podobě nebo s nimi logicky spojená s cílem zaručit jejich původ a integritu**. Smysl jejího zavedení uvádí přímo nařízení eIDAS. Slouží především k autentizaci digitálního předmětu právnické osoby ve smyslu recitálu č. 65 nařízení eIDAS (např. softwarového kódu v případech, kdy výrobce hodlá zabezpečit věrohodnost aplikace nebo její části) a **k zabezpečení dokumentů v elektronické podobě jako důkaz toho, že takový dokument vydala určitá právnická osoba, a tím poskytovat jistotu o jeho původu a integritě**.

Podrobnosti jejího používání v České republice pak stanovuje zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. Tento zákon stanovuje v § 5 až § 10, jakým druhem elektronického podpisu se podepisují, případně jakým druhem elektronické pečeti se pečeti elektronické dokumenty, kterými se právně jedná.

Výše uvedený právní předpis nabyt účinnosti dne 19. 9. 2016, přičemž přechodnými ustanoveními podle § 19 bylo umožněno v případech uvedených v § 5 (tj. kdy se vyžaduje, aby „veřejná správa“ elektronicky podepisovala kvalifikovaným elektronickým podpisem) použít po dobu dvou let od účinnosti zákona rovněž zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis. V souvislosti s elektronickými pečeti je dále v přechodných ustanoveních stanoveno, aby místo kvalifikované elektronické pečeti nebo zaručené elektronické pečeti založené na kvalifikovaném certifikátu pro elektronickou pečeť bylo možné použít elektronickou značku podle zrušeného zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu) nebo zaručenou elektronickou pečeť založenou na certifikátu pro elektronickou pečeť vydaném kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru.

Dále bylo v přechodných ustanoveních stanoveno, že po dobu 2 let ode dne nabytí účinnosti zákona bude možné použít namísto kvalifikovaného elektronického časového razítka podle § 11 elektronické časové razítko vydané kvalifikovaným poskytovatelem služeb vytvářejících důvěru.

Od 20. 9. 2018, kdy přechodná ustanovení pozbyla platnosti, je tedy nutné postupovat výhradně podle ustanovení § 5 až § 11 zákona č. 297/2016 Sb.

Právní předpisy rozlišují několik druhů elektronických pečeti. Jedná se o:

1. kvalifikovaná elektronická pečeť, založená na kvalifikovaném certifikátu pro elektronickou pečeť a vytvořená pomocí hardwarového prostředku (musí být vytvořena pomocí kvalifikovaného [bezpečného] prostředku, který prošel povinně certifikací),
2. zaručená elektronická pečeť založená na kvalifikovaném certifikátu pro elektronickou pečeť,
3. zaručená elektronická pečeť,
4. a tzv. „prostá“ elektronická pečeť.

Druhy elektronických pečeti se od sebe výrazně odlišují svými vlastnostmi. Na pomyslném vrcholu pyramidy stojí „kvalifikovaná elektronická pečeť“, a to v souvislosti s jejím povinným uznáváním v členských státech Evropské unie. Od ostatních druhů se liší tím, že při jejím použití platí podle čl. 35 nařízení eIDAS domněnka integrity dat a správnosti jejich původu, s nimiž je kvalifikovaná

elektronická pečeť spojena. Kvalifikovaná elektronická pečeť proto musí vždy splňovat následující zásadní požadavky:

1. je jednoznačně spojena s pečetící (právníkou) osobou – jednoznačné spojení zajistí kvalifikovaný certifikát pro elektronickou pečeť,
2. umožňuje identifikaci pečetící osoby (alespoň jméno pečetící osoby a případné registrační číslo uvedené v úředních záznamech);
3. je vytvořena pomocí dat pro vytváření elektronických pečetí, která může pečetící (právníká) osoba s vysokou úrovní důvěry použít k vytváření elektronické pečeti pod svou kontrolou – zajištěno díky použitím tzv. kvalifikovaného prostředku pro vytváření elektronických pečetí,
4. je k datům, ke kterým se vztahuje, připojena takovým způsobem, že je možné zjistit jakoukoliv následnou změnu dat – použitím vhodných kryptografických algoritmů a dalších standardů.

Právní účinky elektronické pečeti

Právní účinky elektronické pečeti stanoví Nařízení eIDAS v článku 35. Podle nařízení eIDAS dále nesmějí být elektronickým pečetím upírány právní účinky a nesmí být odmítány jako důkaz v soudním a správním řízení pouze proto, že má elektronickou podobu, nebo že nesplňuje požadavky na kvalifikované elektronické pečeť. **U kvalifikované elektronické pečeti pak platí výše uvedená domněnka integrity dat a správnosti původu těch dat, s nimiž je kvalifikovaná elektronická pečeť spojena, a to v celé EU.**

Kvalifikovaná elektronická pečeť založená na kvalifikovaném certifikátu vydaném v jednom členském státě se povinně uznává jako kvalifikovaná elektronická pečeť ve všech ostatních členských státech.

Jaké nástroje pro vytvoření kvalifikované elektronické pečeti lze využít?

Z pohledu využití lze rozdělit prostředky pro vytváření kvalifikovaných elektronických pečetí na tři základní kategorie podle účelu užití:

- a) certifikovaná čipová karta nebo token,
- b) certifikované HSM moduly (Hardware security module - externí hardwarové zařízení),
- c) služba „vzdáleného“ pečetění prostřednictvím zvoleného poskytovatele.

Kvalifikovaný certifikát pro elektronickou pečeť je vydáván výhradně právnickým osobám; nemůže být vydán fyzické osobě. Prostředky pro vytváření kvalifikovaných elektronických pečeti proto mohou být využívány buď fyzickou osobou zastupující právnickou osobu, nebo v automatizovaném režimu; v obou případech se jedná o pečeť dané právnické osoby.

První kategorii prostředků pro vytváření kvalifikovaných elektronických pečeti, tj. čipové karty nebo tokeny, je vhodné využívat zejména pro případy „individuálního“ pečetění za právnickou osobu pověřenou fyzickou osobou. V tomto případě je obvykle nutné zadat před každým vytvářením elektronické pečeti stanovený znalostní kód („PIN“), který zná pouze držitel uvedeného prostředku. Tato kategorie není vhodná pro pečetění velkého množství elektronických dokumentů.

Druhá kategorie je určena pro „hromadné operace“ nebo pro operace s velkou četností požadavků na pečetění během krátkého času. Naopak nemusí být vhodná pro „individuální“ pečetění za právnickou osobu pověřenou fyzickou osobou, nicméně ji lze i pro tyto účely využít. Vzhledem k cenovým relacím nemusí být pro menší původce vhodná ani pro její finanční náročnost.

Třetí kategorie je určena pro oba způsoby pečetění (individuální/automatizované). Kvalifikovaný poskytovatel služby vytvářející důvěru, jemuž byl udělen kvalifikovaný status, obdobně jako v případě elektronických časových razítek zajistí vytvoření elektronické pečeti, případně i časového razítka a následně jej „dodá“ svému klientovi. Služba je zpoplatňována vesměs podle odebraného množství.

Používání kvalifikované elektronické pečeti

Z výše uvedených informací plyne, že **cílem použití kvalifikované elektronické pečeti není potvrdit vůli právnické osoby (elektronická pečeť není „podpisem“ právnické osoby), nýbrž zajistit integritu (neměnnost) digitálního předmětu (dokumentu) a potvrdit jeho původ.** K potvrzení vůle právnické osoby projevené v elektronické podobě slouží primárně elektronický podpis fyzické osoby jednající za právnickou osobou a ten by měl mít „přednost“. Elektronická pečeť by měla být používána v dokumentech pouze v případech, kdy jiný právní předpis nestanoví jako náležitost právního jednání obsaženého v dokumentu podpis [takovými předpisy jsou zejména zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, (např. § 37 odst. 3, § 67 odst. 2) či zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 561)] nebo tato náležitost nevyplývá z povahy právního jednání. V takových případech zapečetí veřejnoprávní původce, a jiná právnická osoba, jedná-li při výkonu své působnosti, dokument v elektronické podobě kvalifikovanou elektronickou pečeti (viz ustanovení § 8 zákona č. 297/2016 Sb.).

V souvislosti s touto povinností by měli ale veřejnoprávní podepisující, a další právnické osoby, jedná-li při výkonu své působnosti, brát na zřetel též technologické možnosti pečetění dokumentů. Mnohé z dokumentů nebude možné z důvodu absence technologických řešení zapečetit, aniž by došlo k jejich znehodnocení ve smyslu použitelnosti. Takové dokumenty dle našeho názoru nepodléhají režimu zák. č. 297/2016 Sb., a povinnost takové dokumenty pečetit, nelze po dotčených subjektech spravedlivě požadovat. Jako příklad lze uvést např. swiftové zprávy (v těch jsou např. platební příkazy, žádosti o opravu platby apod.).

Jedná-li se o automatizovanou komunikaci mezi informačními systémy navzájem v souladu se zákonem 365/2000 Sb., v těchto případech se nebude ve smyslu zákona č. 297/2016 Sb. jednat o dokumenty, kterými se právně jedná (informační systémy veřejné správy mezi sebou komunikují prostřednictvím tzv. referenčního rozhraní, obsahem této výměny dat není formalizovaný dokument).

Z ustanovení § 8 zákona č. 297/2016 Sb. vyplývá, že kvalifikovaná elektronická pečeť se použije tehdy, nepoužije-li se kvalifikovaný elektronický podpis. Nicméně použije-li povinný subjekt současně s kvalifikovaným elektronickým podpisem rovněž dobrovolně kvalifikovanou elektronickou pečeť, nemělo by to mít vliv na platnost dokumentu. Uživatel však musí mít na zřeteli, že kvalifikovaná elektronická pečeť **není** v žádném případě náhradou úředního razítka, ani s ním nijak nesouvisí¹.

Povinnosti vyplývající z ustanovení § 5 až § 11 zákona č. 297/2016 Sb. pro veřejnoprávní podepisující a jiné osoby, jedná-li při výkonu působnosti, se vztahují jak na dokument, tak na jeho přílohy, pokud jimi tento subjekt právně jedná, je tedy žádoucí nikoli ve světle judikatury (nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. US 4787/12 ze dne 13. května 2013 a sp. zn. II ÚS 3042/12 ze dne 27. srpna 2013) nutné, aby jí byly opatřeny také všechny jeho přílohy. Pokud přílohy nevytvořil veřejnoprávní původce a právně jimi nejedná (typickým příkladem je přeposílání elektronických dokumentů jiných původců jako příloha hlavního dokumentu, ze kterého se na tuto přílohu odkazuje), v tomto případě se přílohy kvalifikovanou elektronickou pečetí neopatřují.

¹ Úředním razítkem je dle § 6 odst. 1 zákona č. 352/2001 Sb. o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů, v platném znění, razítka, na němž je vyznačen malý státní znak, je kulatého tvaru o průměru 20 mm, 25 mm nebo 36 mm; malý státní znak je vyobrazen uvnitř kruhu, na jehož obvodu je označení oprávněné osoby, popřípadě i označení její organizační součásti a sídla. Malý státní znak užívají oprávněné osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. a) až t) zákona č. 352/2001 Sb. na rozhodnutích a jiných listinách osvědčujících důležité skutečnosti, vydávaných při výkonu státní moci, který jim byl svěřen zákonem nebo na základě zákona. Právní řád ČR nezavádí ekvivalenci úředního razítka a kvalifikované elektronické pečeti.

Zjednodušeně lze tedy říci, že pokud dokumenty vznikají z činnosti původce dokumentů, resp. jeho zaměstnanců, musí být prakticky vždy podepsány. Některé situace, kdy lze elektronické dokumenty veřejnoprávního původce opatřit pouze kvalifikovanou elektronickou pečetí a kvalifikovaným časovým razítkem a není nutné je podepisovat, jsou uvedeny v části „příklady použití elektronických pečetí“. V příkladech je uvedena řada situací, pro které je společné zejména jejich metoda zpracování – typicky automatizované zpracování. Způsobu pečetění bude rovněž odpovídat nástroj pro připojení pečetí (srovnej výše kapitolu „Jaké nástroje pro elektronické pečetě lze využít“).

Z výše řečeného se původcům dokumentů doporučuje, aby používali výhradně kvalifikovanou elektronickou pečeť, neboť tím se nemohou při jejím použití dopustit chyby. Musí však být připraveni rovněž na příjem dokumentů v digitální podobě, opatřených zaručenou elektronickou pečetí, neboť ji mohou používat právnické osoby, kterým neukládá právní předpis používání kvalifikované elektronické pečetí.

Příklady použití elektronických pečetí

Potvrzení přijetí dokumentu

Ustanovení § 4 odst. 8 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, ve znění pozdějších předpisů, uvádí: „*Pokud je veřejnoprávní původce schopen z dokumentu v digitální podobě včetně datové zprávy, v níž je obsažen, doručeného na elektronickou adresu podatelny podle ustanovení § 2 odst. 3 písm. c) zjistit adresu elektronické pošty odesílatele, potvrdí na základě výsledků zjištění podle odstavců 1, 4 a 5 odesílateli na tuto adresu, že dokument byl doručen a splňuje podmínky stanovené touto vyhláškou a veřejnoprávním původcem pro přijímání dokumentů. Součástí zprávy o potvrzení doručení je alespoň*

- a) datum a čas doručení dokumentu s uvedením hodiny a minuty, popřípadě sekundy, a*
- b) charakteristika datové zprávy, v níž byl dokument obsažen, umožňující její identifikaci.“*

Potvrzení má formu elektronického dokumentu vyhotoveného původcem a určeného k odeslání. Vyřizuje se zpravidla automatizovaně systémem elektronické spisové služby, případně systémem pro samostatnou evidenci dokumentů, což z povahy věci vylučuje podepsání kvalifikovaným elektronickým podpisem. Veřejnoprávní původce proto potvrzení opatří kvalifikovanou elektronickou pečetí a kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem podle ustanovení § 8 a 11 zákona č. 297/2016 Sb.

Doručování dokumentu určeného zaměstnavateli zaměstnancem

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, upravuje v ustanovení § 337 doručování dokumentu zaměstnavateli od zaměstnance. Zde je pro účely potvrzení převzetí doručeného dokumentu zaměstnavatelem připuštěna kromě užití uznávaného elektronického podpisu také možnost zapečetění potvrzení o přijetí doručeného dokumentu („písemnosti“) v digitální podobě uznávanou elektronickou pečeti.

Transakční protokol

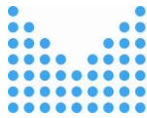
V souladu s Národním standardem pro elektronické systémy spisové služby, stanovujícím požadavky na elektronické systémy spisové služby, jsou definovány v bodu 7.2. požadavky na tzv. transakční protokol. Transakční protokol je elektronický dokument veřejnoprávního původu, u kterého je podle bodu 11.3. Národního standardu určena povinnost jeho podepsání podpisem podle standardu XAdES-T.

Dále však bod 5.3.3 Národního standardu uvádí „*eSSL obsah transakčního protokolu za stanovený časový úsek, nejdéle však 1 den, automaticky na konci tohoto časového úseku uloží jako ztvárnění dokumentu v datovém formátu PDF/A nebo XML dle přílohy č. 6, který opatří elektronickým podpisem **nebo elektronickou pečeti** a elektronickým časovým razítkem. Tento dokument eSSL zatřídí do příslušné věcné skupiny nebo do spisu*“.

S ohledem na požadavky ustanovení § 5 a § 8 zákona č. 297/2016 Sb. se bude jednat vždy o kvalifikovaný elektronický podpis nebo kvalifikovanou elektronickou pečeť.

Autorizovaná konverze dokumentů

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, uvádí v ustanovení § 25 možnost použít kvalifikovanou elektronickou pečeť u doložky při automatizované konverzi dokumentů. Podmínkou však je automatizované provedení autorizované konverze dokumentů.

Výstup z informačního systému veřejné správy

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje podle ustanovení § 9 odst. 2 využití elektronické pečeti (viz první věta, část „*elektronické podobě zabezpečené způsobem zajišťujícím integritu, případně původ dat*“). Druh pečeti se pak stanoví podle obecné právní úpravy zákona č. 297/2016 Sb.

Pečetění dokumentu podle obecné právní úpravy

Elektronickou pečeť je možné použít v dalších případech, stanovených zákonem č. 297/2016 Sb.:

§ 8

Nestanoví-li jiný právní předpis jako náležitost právního jednání obsaženého v dokumentu podpis nebo tato náležitost nevyplývá z povahy právního jednání, veřejnoprávní podepisující a jiná právnická osoba, jedná-li při výkonu své působnosti, zapečetí dokument v elektronické podobě kvalifikovanou elektronickou pečetí.

§ 9

(1) K pečetění elektronickou pečetí lze použít pouze uznávanou elektronickou pečeť, pečetí-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná vůči veřejnoprávnímu podepisujícímu nebo jiné osobě v souvislosti s výkonem jejich působnosti.

(2) Uznávanou elektronickou pečetí se rozumí zaručená elektronická pečeť založená na kvalifikovaném certifikátu pro elektronickou pečeť nebo kvalifikovaná elektronická pečeť.

§ 10

K pečetění elektronickou pečetí lze použít zaručenou elektronickou pečeť, uznávanou elektronickou pečeť, případně jiný typ elektronické pečeti, pečetí-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná jiným způsobem než způsobem uvedeným v § 8 nebo § 9 odst. 1.

Ing. Roman Vrba

ředitel odboru eGovernmentu

Ministerstvo vnitra

V Praze dne 12.4.2019